

Жукович-Дородних Н.М.

*Луганський національний університет
ім. Т.Шевченка*

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВНЗ І–ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті проаналізовано стан дослідженості проблеми професійної підготовки студентів економічних спеціальностей у ВНЗ І–ІІ рівнів акредитації. Обґрунтовано наукове та практичне значення особистісно орієнтованого професійного навчання та компетентнісного підходу у підготовці студентів економічних спеціальностей та впливу їх застосування на формування професійних умінь майбутніх фахівців у галузі економіки.

Ключові слова: *професійна освіта, особистісно орієнтоване навчання, компетентнісний підхід до професійної підготовки, професійна компетентність.*

Постановка проблеми

Глибокі соціально-економічні перетворення, що були проведені в Україні, розвиток ринкових відносин, підвищення ролі фахівців, більш орієнтованих на нові реалії життя, інтелектуально та духовно розвинених у перебудові країни, потребують від сучасної системи освіти більш високої якості практичної підготовки фахівців у галузі економіки. Особливого значення набуває професійна підготовка майбутніх фахівців з економіки, зміст якої цілком змінюється у нових умовах вітчизняного економічного життя.

Процес формування професійних умінь, що відповідає сучасним вимогам, передбачає пошук і відбір ефективних педагогічних методів. Для цього необхідно визначити відповідні особливості формування професійних умінь, які мають стати предметом виміру сформованості спеціаліста у галузі економіки. Такою ланкою, вважаємо, є фахова підготовка, як складова системи професійної підготовки студентів економічних спеціальностей.

Вивченням формування професійної компетентності спеціалістів займалися П.Гальперин, М.Скаткін, В.Сластьонін, О.Ростунов, Є.Клімов та ін. Питання професійної практичної підготовки з проблем формування у студентів вищих навчальних закладів досліджували О.Землянська, О.Каганова, А.Колденкова, Н.Комусова, Л.Садикова, В.Федоров, Ю.Вавилов, О.Голомшток, В.Журавльов, Є.Клімов, Б.Федоришин, В.Федоров, П.Шавір та ін. У своїх працях автори підкреслюють визначальний характер

практичної професійної підготовки у процесі професійного та життєвого самовизначення молоді.

Упродовж останніх років у вітчизняній педагогіці з'явилося чимало праць, присвячених проблемі підготовки студентів економічних спеціальностей (Ю.Голубєв, В.Дюков, С.Макаров, М.Махмутов, Ю.Морозов, Ф.Русинов, Є.Уткін, В.Яровий, О.Щербак, О.Куклін). Тематика їхніх досліджень є досить широкою, але проблема формування професійних умінь студентів економічних спеціальностей є, на нашу думку, недостатньо визначеною.

У працях учених (А.Абрамова, Л.Горкіна, В.Єрошин, А.Журавльов, Є.Камишанченко, Т.Любімова, Н.Перевозчикова, Г.Полякова, М.Свіржевський та ін.) висвітлені суперечності між соціальними замовленнями, що пов'язані з професійною підготовкою студентів економічних спеціальностей, і практикою, що відбиває відрив професійного навчання від практики господарської діяльності вітчизняних підприємств в усіх галузях економіки України.

Виникненням нових перспективних форм практичного навчання, однією з яких є комплекс імітаційних навчально-тренувальних фірм, доводиться значущість удосконалення професійної підготовки студентів економічних спеціальностей і підкреслюється необхідність більш ретельного вивчення організації фахової підготовки студентів економічних спеціальностей з метою формування їхніх професійних умінь. Незважаючи на численність досліджень, і досі не існує єдиного підходу до визначення та реалізації педагогічних умов щодо професійної практичної підготовки майбутніх фахівців у галузі економіки.

Дослідницька увага вчених до виявлення та формування системи педагогічних умов щодо фахової підготовки майбутніх фахівців, економіки, недостатня визначеність і обґрунтованість дослідницької експериментальної технології професійної підготовки студентів, не дає можливості твердити про достатню вивченість цих проблем. Крім того, як засвідчив аналіз нинішнього наукового фонду, аспекти врахування педагогічних умов, їх особливості, не набули належного відображення в педагогічній літературі щодо фахової підготовки майбутніх фахівців у галузі економіки.

Актуальність, недостатня наукове та методичне розроблення цих питань і практична необхідність їх розв'язання й обумовили вибір теми дослідження.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов формування професійних умінь студентів економічних спеціальностей ВНЗ I–II рівнів акредитації у процесі фахової підготовки, що забезпечить їхню конкурентоздатність у сучасних умовах економічного розвитку України.

Завдання дослідження:

1. На основі вивчення психолого-педагогічної, науково-методичної, філософської та економічної літератури проаналізувати теоретичні аспекти проблеми професійної підготовки студентів і обґрунтувати стан наукового

розроблення проблеми формування професійних умінь студентів економічних спеціальностей ВНЗ I–II рівнів акредитації у процесі фахової підготовки.

2. Визначити роль формування професійних умінь у підготовці студентів.

3. Проаналізувати реальну практику та педагогічні умови моделі формування професійних умінь студентів у практичному навчанні.

4. Розробити критерії, показники та обґрунтувати рівні сформованості професійних умінь, розробити методику її діагностики.

5. Обґрунтувати й експериментально перевірити педагогічні умови ефективного формування професійних умінь студентів у процесі організації практичного навчання ВНЗ I–II рівнів акредитації.

6. Розробити методичні рекомендації для викладачів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації з вирішення проблеми формування професійних умінь студентів економічних спеціальностей в процесі фахової підготовки.

Виклад основного матеріалу

Досліджувана нами проблема, як показує аналіз науково-педагогічної літератури, складна і в теоретичному, і в практичному аспектах. Теоретична складність її полягає у невеликій кількості науково-педагогічних теорій, концепцій, інноваційних технологій формування професійних умінь студентів саме економічних спеціальностей у процесі фахової підготовки, що враховують економічні зміни на сучасному етапі розвитку економіки України. Виходячи з практичного аспекту проблеми професійної підготовки, слід констатувати, що в педагогіці накопичений фонд наукових знань, які розкривають різноманітні аспекти теорії і практики професійної підготовки. Можна вважати, що звертання вчених щодо розв'язання завдань професійної підготовки та формування професійних умінь студентів економічних спеціальностей є певною науково-педагогічною проблемою.

Безперечно й те, що низка наукових напрацювань щодо професійної освіти об'єктивно застаріла, чому сприяла стрімка зміна механізму управління в економіці України, перехід економіці на ринкові принципи господарювання, масштабний розвиток підприємницької діяльності, зростання потреби в економічній освіті не тільки фахівців, а й широкого кола людей.

Крім того, стан розвитку освіти України та стрімкі зміни в економіці, запровадження нової техніки, технологій на початку XXI ст. зумовлюють необхідність посилення ролі фахової підготовки, професійної освіти як динамічної системи, що потребує проведення педагогічних досліджень, які б забезпечили випереджальний характер професійної підготовки, її наступність і взаємозв'язок усіх видів і рівнів професійної освіти.

Таким чином, здійснюючи аналіз науково-педагогічної літератури, ми спираємось як на наукові досягнення в історико-педагогічному плані, так і на сучасні педагогічні дослідження. Тематика досліджень зазначених вище авторів є досить широкою, але проблема формування професійних умінь сту-

дентів економічних спеціальностей є, на нашу думку, недостатньо визначеною.

Виходячи з цього, ми визначаємо такі основні напрями для аналізу досліджуваної проблеми: по-перше, стан, тенденції та перспективи розвитку професійної економічної освіти в Україні; по-друге, дослідження в галузі професійної освіти, фахової підготовки щодо формування професійних умінь; по-третє, проблеми формування професійних умінь студентів економічних спеціальностей у контексті їхньої фахової підготовки.

Безсумнівно, кожен із позначених напрямів має окремі аспекти й акценти, які ми спробуємо розкрити під час аналітичної роботи дослідження. Завданням цієї статті є висвітлення професійної підготовки студентів економічних спеціальностей ВНЗ I–II рівнів акредитації як психолого-педагогічної проблеми.

Аналізуючи цей напрямок дослідження, зазначимо, що проблема професійної підготовки в умовах ринкової економіки, інформаційно-технологічного розвитку розширюються, відбувається її трансформація в професійну освіту, що відповідає світовим тенденціям неперервної освіти і навчання — навчання впродовж життя.

Як вважає В.Майборода, «...думка про те, що професійна освіта здійснюється впродовж усього життя, не є новою. У стародавніх рукописах, особливо грецьких, можна відшукати багато тверджень, які стосуються професійної освіти в її сучасному розумінні. У змісті цього поняття, як його уявляли античні мислителі, переважали галузі, пов'язані із загально-культурним розвитком людини, з мистецтвом, із розвитком ремесел (гончарного, ковальського, кравецького та ін.) [7, 49].

Професійна освіта в Україні, яку можна здобути у навчально-виховних закладах різного типу, — це процес і результат інтелектуальної та практичної підготовки людини до професійної діяльності у різних галузях науки, техніки, освіти і культури. Для нашого теоретичного дослідження є важливим конкретизація професійної освіти, яка, як відомо, в сучасних умовах торкається не лише проблемам підготовки фахівців, а й виконує інші функції, спрямовані на захист молоді від безробіття, на підвищення її конкурентоспроможності на ринку праці, здійснює перепідготовку незайнятого населення та підвищення кваліфікації різних галузей господарства.

Розвиток професійної освіти в умовах ринкової економіки потребує відповідного законодавчого та нормативно-правового забезпечення, реальної державної підтримки, об'єднання зусиль органів законодавчої і виконавчої влади, виробничих галузей і сфери послуг, підприємств різних типів і форм власності, науки та громадських організацій.

Згідно з Концепцією розвитку професійної освіти в Україні, професійна освіта розглядається як складова системи освіти, що забезпечує реалізацію державних стандартів і освітньо-професійних програм, що спрямовані на підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців у навчальних закладах різних типів, рівнів, форм власності та підпорядкування, а також професійне навчання персоналу на виробництві, навчання безробітних

громадян. Метою сучасної професійної освіти має стати задоволення потреб особистості, суспільства і держави в освітніх послугах з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації населення різних категорій з урахуванням вимог ринку праці.

Пріоритетними напрямками розвитку професійної освіти, відповідно до Концепції [4], мають бути:

- інтелектуалізація професійної освіти, запровадження в навчальний процес науково-технічних досягнень та новітніх технологій;
- особистісно орієнтований підхід у професійному навчанні та вихованні;
- розвиток ринку освітніх послуг з професійної підготовки та підвищення кваліфікації громадян відповідно до вимог ринку праці.

Модернізація професійної освіти України спрямовується на створення необхідних умов для інноваційного розвитку професійного навчання для забезпечення якісної підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі економіки, малого та середнього підприємництва з урахуванням потреб ринку праці і визначається багатьма науковцями та практиками у галузі освіти та економіки.

Так, наприклад, В.Кремень [5, 20] обґрунтовує кілька дуже важливих змін у сфері освіти та розв'язання нагальних питань професійної освіти, а саме: необхідність радикальної гуманітаризації освіти, посилення особистісного виміру в педагогічній науці, орієнтацію на людину, фундаментальні цінності; особистісний вимір освіти, який відкриває перспективу справжнього демократизму освітянського процесу; потребу у принципово новій демократичній освітньо-педагогічній ідеології, переорієнтацію з інформаційного на проблемно-діяльнісний тип освіти. Він зазначає, що особливої уваги заслуговує запровадження нових прогресивних методів навчання з широким використанням інтерактивного спілкування, орієнтація на сучасні засоби навчання; інтеграція в європейський і світовий освітянський простір та водночас збереження і примноження національних особливостей освіти.

Згідно з перспективами розвитку економіки й соціальної сфери, зростає потреба у підготовці кваліфікованих спеціалістів з нових напрямів інтегрованих професій, зміни їх ролі, функції; підвищуються вимоги до їхньої компетентності, технічної культури, якості праці. Тому слід переходити до моделі випереджувальної освіти, в якій цінностями є самосвідомість, професіоналізм, мобільність, підприємництво, комунікабельність.

Тобто освіта має готувати розвинену, самостійну, самодостатню особистість, яка б керувалась у житті власними поглядами та переконаннями і була здатна на самостійні свідомі дії. Освітянські зміни мають бути спрямовані на підготовку молоді, здатної сприймати сучасні технології та працювати за ними, з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

У ході нашого дослідження більш ретельно вивчалось висвітлення у психолого-педагогічній літературі проблеми особистісно орієнтованого професійного навчання та компетентнісного підходу до професійної підготовки. Для визначення закономірностей і специфіки особистісно орієн-

тованого навчання нами був проведений ретроспективний аналіз його розвитку, оскільки прагнення до возвеличення людини, найбільш повного втілення в ній людської суті несправедливо вважати явищем педагогічної думки лише нашого часу.

Своїм корінням гуманістична теорія сягає глибинних витоків людської культури. Звичайно посилаються на роботи Протагора, де мірою всіх речей є людина, Сократа, Платона, Арістотеля і пізніших римських мислителів: Плутарха, Сенеку та інших. Розквіт гуманізму пов'язують з подоланням релігійно-канонічних і тоталітарних систем середньовіччя, коли відбувся незвичайний злет людського духу, чим ознаменувалась епоха Відродження. Цю епоху пов'язують з іменами Томаса Мора, Томмазо Кампанелли, Сірано де Бержерака, Франсуа Рабле, Яна Коменського та інших. Вони вважали людину найвищою цінністю творіння. Пізніше до цієї плеяди почали долучати представників нового часу: Мішеля Монтеня, Жан-Жака Руссо, Льва Толстого. Вони висунули ідею вільного виховання, яке дає змогу кожній людині розвивати свої природні здібності.

У працях європейських гуманістів і просвітників розвивалася ідея про те, що мета освіти продиктована не тільки обмеженими історичними рамками «соціального замовлення», а є наслідком пізнання суті людини. Мета виховання, за визначенням Й.Песталоцці, полягає в тому, що людина сама піднімається до відчуття внутрішньої гідності своєї природи.

У вітчизняній педагогіці гуманістична традиція знайшла втілення у працях представників практично всіх історичних епох: у класичних працях К.Ушинського та С.Шацького, П.Каптерева, цікавих для сьогодення педагогічних дискусій. Наукові передумови виникнення особистісного підходу поступово визначались у різноманітних дослідженнях особистості.

Сучасні вимоги до формування особистісного підходу поступово визначались у дослідженнях таких відомих психологів, як К.Абульханова-Славська, В.Давидов, В.Моляко, Л.Проколієнко, І.Якиманська, О.Асмолов, В.Столін, В.Татенко, Т.Титаренко. У 70–90-ті роки питання необхідності особистісного підходу у психології та педагогіці неодноразово порушувались у працях В.Сухомлинського, І.Кона, А.Петровського, Б.Федоришина, І.Беха та інших [6].

За останні роки в педагогічній психології та практичній педагогіці зростає інтерес до особистісного підходу. Але, враховуючи складність розроблення такого підходу, дослідники вважають за доцільне здійснювати його побудову на шляху переходу до нього від інших, більш розроблених підходів. Так, пропонуються його форми: «особистісно-соціально-діяльнісний підхід» (О.Барабанщиков, М.Феденко), «принцип діяльнісно-особистісного підходу» (В.Андреев), «особистісно-діяльнісний підхід» (І.Зимня), «системний особистісно-діяльнісний підхід» (Л.Деркач), «індивідуально-особистісний підхід» (О.Савченко).

Тобто особистісний підхід доцільно розглядати як важливий психолого-педагогічний принцип, як методологічний інструментарій, основу якого становить сукупність вихідних концептуальних уявлень, цільових установок, методико-психодіагностичних і психолого-технологічних засобів, які забезпечують більш глибоке цілісне розуміння, пізнання особистості, її гармонійний розвиток в умовах сучасної освітньої системи.

Особистісно орієнтована освіта реалізується через діяльність, яка має не тільки зовнішні атрибути спільності, а й своїм внутрішнім змістом передбачає співпрацю, саморозвиток суб'єктів навчального процесу, виявлення їх особистісних функцій.

Нині особистісно орієнтована освіта спирається на фундаментальні дидактичні дослідження, присвячені особистісно розвивальним функціям навчання та виховання. На теренах СНД дослідженням особистісно орієнтованої освіти опікуються І.Якиманська, В.Сериков, І.Бех, В.Рибалка та інші, які можуть дати нам наукову інформацію для добору змісту навчання студентів економічних спеціальностей у процесі фахової підготовки, створення умов для їхнього повноцінного розвитку у процесі навчання.

Звертаючись безпосередньо до джерел, присвячених одному з напрямів розвитку професійної освіти — особистісно орієнтованому професійному навчанню, слід визначити наукові надбання, що стосуються особистісних характеристик готовності до професійної діяльності (Р.Гуревич, Є.Лузик, О.Пехота, Н.Побірченко, М.Сергеєв, С.Сисоєва), компетентності (І.Батракова, В.Воронцова, Г.Волновицький, В.Гайворонська), майстерності (Н.Абишкіна, І.Зязюн, В.Сластенін), освіченості (В.Кудін, О.Кульчинська, Н.Радіонова) та професіоналізму (Н.Ничкало, В.Михайловський).

Слід зауважити, що процес широкомасштабних змін в економіці України потребує формування принципово нового типу особистості, яка органічно впишеться у зміни суспільства і, більше того, активно впливатиме на його прогресивний розвиток [1, 15]. Такий тип особистості повинна і може створити сфера освіти, в тому числі і професійна освіта. Йдеться насамперед про новий тип спеціаліста, адекватного за своїми якісними характеристиками суспільним змінам.

В основних документах про освіту, професійно-технічну освіту підкреслено, що одним із найважливіших завдань на сьогодні є «формування у громадян професійних знань, умінь, навичок, розвиток духовності, відповідного технічного, технологічного й економічного мислення з метою створення умов для їх професійної діяльності» [2, 4].

Формулювання соціального замовлення сучасного фахівця потребує нових підходів у освіті. Загальновизнано світовим педагогічним співтовариством, що у сучасних умовах якість освіти залежить не від обсягу фактичних знань індивіда, а від його оволодіння ключовими компетентностями. Сьогодні активно обговорюється можливість модернізації освіти на компетентнісній основі.

При цьому із відносно локальної педагогічної теорії він поступово перетворюється в суспільно значуще явище, що претендує на роль концептуальної основи політики в освіті.

Практично в усіх публікаціях, котрі присвячені обґрунтуванню компетентнісного підходу, помітно прагнення підкреслити, що він має кардинально інноваційний характер. Актуальність цього напрямку в педагогіці зумовлена ще й концептуальними положеннями Національної доктрини розвитку України у XXI ст., де наголошено на забезпеченні високої якості вищої освіти та професійної підготовки.

Проведений нами аналіз педагогічної літератури щодо концепції компетентності дає можливість зробити висновок, що компетентність — поняття різнопланове. З погляду традиційного підходу — це знання та уміння в певній професійній сфері, що диктуються потребами економіки, виробництва, виконуваними спеціалістом функціями або елементами професійної діяльності. З іншого погляду, компетентність можна розглядати як відносно самостійні професійні знання й уміння спеціаліста, що розширюють його професійне поле, на якому можуть бути використані професійні здібності. Згідно з визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання та освіти, поняття *компетентність* визначається як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу; в загальному розумінні *компетентність* — володіння знаннями, які дають змогу судити про що-небудь, висловлювати вагому, авторитетну думку [8, 5].

При цьому поняття *компетентність* містить набір знань, навичок і відношень, що дають змогу особистості ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції, що підлягають досягненню певних стандартів у галузі професії або виду діяльності. Таким чином, поняття *компетентність* пов'язане насамперед з діяльністю, із здатністю виконувати певні професійні дії, в основі якої лежать необхідні професійні знання та вміння. Діяльність людини, зокрема засвоєння професійних знань, умінь і навичок, складається з конкретних дій, операцій. Виконуючі ці дії, розмірковуючи над їх виконанням, усвідомлюючи потребу в них і оцінюючи їх важливість для себе або для суспільства, людина тим самим розвиває у себе професійну компетентність. Компетентність поєднує знання та здатність безпосередньо застосовувати їх у професійній діяльності. Через те вона розглядається як поєднання відповідних знань, досвіду і здібностей, що дають змогу обґрунтовано судити про відповідну сферу діяльності й ефективно діяти у ній [3].

Професійна підготовка спеціаліста, який володіє такою професійною компетенцією, потребує нових підходів до організації навчання, зміни змісту всього процесу професійної підготовки, застосування сучасних і ефективних технологій навчання, які б забезпечили відповідність запитам ринку праці у фахівцях необхідного рівня кваліфікації. При цьому, головним результатом професійної підготовки таких фахівців має бути не лише воло-

діння певною сумою знань, умінь і навичок, а й здатність до самовдосконалення, швидкої адаптації до змін, що характеризується професійною компетентністю.

За цих умов розширення професійної компетентності розглядається як важливий резерв розвитку трудових ресурсів. Саме тому навіть країни з досконалою системою професійної освіти вважають за необхідне радикальне її реформування. Головна проблема навчання сьогодні — забезпечення випереджального підвищення кваліфікації працівників упродовж усього періоду зайнятості [1, 4].

Тобто потрібен не лише певний рівень професійної компетентності, що забезпечить можливість працевлаштування спеціаліста, а саме певний (бажано високий) рівень сформованості професійних умінь, який уможливить змінювати місце роботи фахівцю в широкому діапазоні видів діяльності і підприємств. Це буде можливо лише у тому разі, коли професійна підготовка фахівців матиме випереджальну складову, а профіль компетентності формуватиметься не лише під зміст професій, визначений професійною характеристикою, а й під робоче місце, виконувані функції, замовлення потреби ринку праці [1, 5]. Отже, професійна компетентність — це інтегративна здатність до розв'язання професійних проблем і завдань, яка передбачає наявність особистісних характеристик спеціаліста та спроможність знайти та використати необхідні знання для вирішення цих проблем [40].

Нині актуалізується завдання вдосконалення технології та оптимізації системи професійного навчання, що дасть змогу адекватно реагувати на потреби ринку праці і здійснювати керівництво змістом професійного навчання в реальному часі.

Висновки

Аналіз дослідженої психолого-педагогічної літератури дає нам можливість твердити, що сучасна вища професійна економічна освіта має надавати таку підготовку майбутнім фахівцям, яка відповідала б запитам сучасного ринку праці. Основна увага у вищих навчальних закладах повинна приділятися розвитку особистості студента, формуванню психічної готовності до майбутньої професійної діяльності з урахуванням індивідуальності студента, здатності здобувати та розвивати знання, формуванню професійних умінь, що і є одними з головних завдань системи особистісно орієнтованого професійного навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврилюк О.О. Розробка перспектив розвитку навчального закладу відповідно потреб ринку праці та професійно-кваліфікаційних

вимог до фахівців: навч.-метод. посіб. / О.О.Гаврилук. — Хмельницький: ХНУ, 2005. — 46 с.

2. Закон України “Про професійно-технічну освіту” // Професійна освіта. — 1998. — № 3 (15). — С. 4–28.

3. Колодько Т. Професійно-педагогічна компетентність майбутнього учителя / Т.Колодько // Рідна школа. — 2005. — № 11. — С. 5–7.

4. Концепція професійної освіти.

5. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації / В.Г.Кремень. — К.: Грамота, 2003. — 216 с.

6. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; за заг.ред. О.М.Пехоти. — К.: А.С.К., 2002. — 255 с.

7. Майборода В.К. Професійна освіта – невід’ємна складова безперервної освіти в Україні / В.К.Майборода // Трудове і професійне навчання: проблеми, пошуки, перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. — Вінниця, 1994. — Ч.2. — С. 48–52

8. Словарь иностранных слов / под. ред. И.В.Лехина, С.М.Локшиной, Ф.Н.Петрова и др. — М.: Сов. энциклопедия, 1964. — 784 с.

В статье проанализировано состояние исследованности проблемы профессиональной подготовки студентов экономических специальностей в вузах I–II уровней аккредитации. Обосновано научное и практическое значение лично ориентированного профессионального обучения и компетентностного подхода при подготовке студентов экономических специальностей и влияния их применения на формирование профессиональных умений будущих специалистов в области экономики.

Ключевые слова: профессиональное образование, лично ориентированное обучение, компетентностный подход к профессиональной подготовке, профессиональная компетентность.

In article the condition of research of a problem of vocational training of students of economic specialities of higher educational institutions I–II accreditation level is analysed. Well-grounded scientific and practical value the personally focused vocational training and competence a campaign by preparation of students of economic specialities and their influence of their application on formation of professional doctrines of the future experts in brenches of economy.

Key words: vocational training, the personally focused training, the competence approach to vocational training, professional competence